

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Георги Стефанов Иванов, преподавател в катедра „Частноправни науки“ при Юридически факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, член на научно жури по конкурс на СУ „Св. Климент Охридски“ за заемане на академичната длъжност „професор“ по професионално направление 3.6 Право (Гражданско и семейно право), обявен в ДВ, бр. 64/2018 г.

В конкурса участва един кандидат – доц. д-р Павел Атанасов Сарафов.

I. Информация за кандидата.

Павел Сарафов е роден на 21.04.1961 г. в гр. София.

Завършва висше юридическо образование през 1987 г. в ЮФ на СУ „Св. Климент Охридски“.

През 1988 г. е избран за асистент по гражданско и семейно право във Висшия институт на МВР. От 1992 г. започва работа в ЮФ на СУ „Св. Климент Охридски“ като асистент. През 1997 г. е избран за старши асистент, а през 2000 г. – за главен асистент. От 2013 г. е доцент в същия факултет. От 2002 г. Павел Сарафов работи по втори трудов договор в ЮФ на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“.

В периода от 2010 до 2012 г. Сарафов изнася лекции по учебната дисциплина „Основи на частното право“ пред студенти от спец. „Международни отношения“, а от учебната 2012/13 г. води лекционния курс по учебната дисциплина „Вещно право“ пред студенти от професионално направление Право на ЮФ при СУ „Св. Климент Охридски“. От началото на 2002 г. Павел Сарафов изнася лекции по дисциплината „Търговско право“ в ЮФ на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, а от учебната 2013/14 г. – по „Вещно право“ в същия факултет.

През 2001 г. Павел Сарафов придобива ОНС „доктор по право” след защита на дисертация на тема „Правото на собственост и неговите ограничения”.

Павел Сарафов е специализирал в Атинския университет в областта на правата на човека.

От 1993 г. Сарафов е адвокат в Софийската адвокатска колегия.

II. Обща характеристика на представените материали по конкурса.

За участие в конкурса доц. д-р Павел Сарафов е представил монографичен труд „Съседското право като институт на вещното право в България” в обем от 222 с., издаден през 2018 г., както и три статии, едната от които е публикувана в сп. „Търговско право”, а останалите две – в сборници от конференции на СУ „Св. Климент Охридски”, съответно на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”.

В монографичния труд е проследено историческото развитие на института на съседското право и е направен сравнителноправен преглед на законовото му уреждане в Германия и Австрия. Направена е подробна съпоставка на съседските правоотношения с правоотношенията, свързани с поземлените сервитути, разгледано е тяхното съдържание, субекти, предпоставки за възникване и прекратяване, видове съседски правоотношения, обхвата и уредбата на съседското право и неговата специфика при етажната собственост.

Взети са предвид всички съчинения в нашата доктрина, които имат пряко или косвено отношение към разглежданата проблематика. Направен е критичен и задълбочен анализ на действащото законодателство. Посочена, коментирана или анализирана е и съдебната практика по разискваните въпроси.

И трите представени за участие в конкурса статии се отнасят за правото на собственост, като две от тях са посветени на осмислянето и възгледите за правото на собственост в исторически и съвременен аспект, а третата касае съществеността (особено от практическа гледна точка) въпрос за съотношението между способите за защита на вещни права.

III. Научни, научно-приложни и приложни приноси.

1. Качество на монографичния труд е подробното съпоставяне на общите черти и различията между ограниченията, произтичащи от съседските правоотношения и от основани на поземлени сервитути ограничения (преди всичко при отрицателни и невидими сервитути). Като отчита обстоятелството, че по формални признаци двата вида ограничения може почти да се покриват и да водят до съвпадане в техните практически резултати, което е основание за отъждествяването им в определени случаи от законодателството и доктрината, авторът излага редица различия между тях. Акцентирано е върху това, че ограниченията при съседските правоотношения са установени пряко от закона и се основават на паритетност, докато сервитутът е ограничено вещно право, което собственик на господстващ имот има по отношение собственик на служащ имот.

2. Достоянство на монографичния труд е определянето и изясняването на правното положение на адресатите на съседското право – еднолични собственици, съсобственици и етажни собственици, титуляри на ограничени вещни права, владелци и квазивладелци, ползватели на облигационно основание (наематели, арендатори, заематели за прослужване), като последните са квалифицирани като непълни адресати на съседското право, което сравнително най-пълно се прилага за собствениците на имоти. На

тази основа е направено разграничение на субектите на съседските правоотношения от участниците в тях.

3. Приносен характер има и изследването относно същността и съдържанието на съседските правоотношения, които са определени като вещни правоотношения с относителен характер (подобно на отношенията между собственик и носител на ограничено вещно право и на отношенията между съсобственици). Подробно са анализирани двете основни задължения – за непречене по отношение правото на съседния имот, което може да бъде неизпълнено и чрез бездействие, и особено задължението за търпене (понасяне) по чл. 50, 51 и 52 ЗС, като са разгледани множество форми на търпимост. На тази основа е изяснен както симетричният, така и колизионният характер на съседските правоотношения.

4. С приносно значение е също класифицирането на съседските правоотношения на еднородни и нееднородни, на правоотношения между субекти с идентични права и между субекти с различни права, между титуляри на права върху непосредствено съседни имоти и между титуляри на права върху ненамиращи се в непосредствено съседство имоти.

5. Безспорно качеството на монографичния труд е изследването относно емисионните въздействия между имотите (с интересни позовавания на германската доктрина и съдебна практика), отстоянията за засаждане на растения или изграждане на обекти, защита срещу създадено в съседен имот състояние на потенциална опасност, условията за получаване на инцидентен достъп до чужд имот, правилата относно извършването на действия на границите между съседни имоти. В тази своя част

монографичният труд има сравнително най-голяма практическа насоченост.

6. С научно-приложен принос е също изложеното относно прилагането на съседското право в условията на етажна собственост и за колективното начало при уреждане на отношенията в тази собственост, което съставлява новост във вещноправната доктрина.

7. Приносни елементи имат и представените по конкурса три статии на кандидата. Статиите „Идеологическият подход при осмислянето на правото на собственост и неговите познавателно-понятийни последици за гражданското право” и „Относно факторите за установяване на възгледа за правото на собственост в модерното частно право” обогатяват изследванията за правото на собственост преди всичко от исторически и доктринарен аспект, докато статията „Съотношение между способите за защита на вещните права” съдържа редица практически разрешения относно възможностите за избор на различните способи за защита на вещни права – тяхното изключване или съотношение на алтернативност.

IV. Критични бележки и препоръки .

По мое мнение задълбоченият в редица отношения анализ и направените въз основа на него изводи в монографичния труд обуславят повече от изложените в него две предложения *de lege ferenda* – за предоставяне на легитимация и на държателите да предявяват иск по чл. 75 ЗС при смутено владение и за допълване на чл. 50 ЗС с изричното посочване и на бездействията като форма на преченето спрямо съседен имот.

Недостатъчно в монографичния труд е сравнителноправното тълкуване, което е сведено само до германското право.

На кандидата може да се препоръча издаването на учебник или поне на учебно пособие по вещно право, както и по-голяма активност за публикуване на статии в централни юридически издания.

V. Заключение.

На основание преподавателския опит, достойнствата на представените за участие в конкурса материали и личните качества на кандидата като много добър лектор и взискателен екзаминатор, които познавам в качеството ми на зам. Декан и ръководител на катедра „Частноправни науки“ при ЮФ на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, може да се даде заключение, че доц. д-р Павел Атанасов Сарафов отговаря на формалните и съдържателните законови и подзаконови изисквания по обявения конкурс.

Това ми дава основание да препоръчам на научното жури да направи предложение пред Факултетния съвет на Юридическия факултет при СУ „Св. Климент Охридски“ да избере доц. д-р Павел Атанасов Сарафов на академичната длъжност „професор“ по професионално направление 3.6. Право (Гражданско и семейно право).

07.12.2018 г.

Изготвил Становището:

(проф. д-р Георги Стефанов)